

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 03 : De Chimaera

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[120-121\] : De Chimaera](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 03 : De Chimæra](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 04 : De la Chimere](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 03 : De la Chimere](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IX, 03 : De Chimaera, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/940>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 269r°-270r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Chimère](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Is placula laurum naram postea fuisse memorant. Sequentibus postea temporibus cum bellum grauissimum inter Tegeates Lacedemoniorum exarseret, multis crudibus affectis Lacedemoniorum responsum est ab oraculo presentes calamitates cessaturas, si ventos & percutientem ac percussum, hominumque pernitiem omnem remouentes, ossa Orestis inuenissent. Lichas igitur Lacedemonius cum Tegeam peruenisset, erant enim tunc federis iure ossa pacata in ciuitatibus, atque fabri xerari officinam esset ingressus ibi inueniri posse ossa Orestis in memoriam venit, quia ventos fulles oraculum appellasset; percutientem, maleum, percussum, incudem; hominum perticiem, ferrum; quo in praeliis cedendis hominibus vni fuissent. atque sepulta fuisse postea Orestis ossa memorant iuxta Parcarum fanum in sepulchro Agamemnonis, ubi iussi sunt Tegeates ab oraculo illa sepelire, ut ait Paus. in Laconicis. Atque haec illa sunt, quae de Oreste ab antiquis memorantur. Quod huc ad historicam narrationem referenda sunt omnia proprie, nemini dubium esse arbitretur. at quod ita fuerit Orestes a Furiis exagitatus ob parricidium, quod vel iussu oraculi commiserat, illud solum nobis est considerandum. Dicunt haec visas fuisse Furias, quae ardentes faces assidue illius oculis obiicerent, et quibus semper terrore horribili afficiebatur, per quas neque diurno neque nocturno tempore quiescere licebat. hanc animi molestiam, atque adeo hunc mentis furorem, conscientiz stimulos fuisse constat, quibus scelerum flagitorumque libi consci homines exagitantur: cum nihil magis animum assidue torqueat, quam præteriorum flagitorum memoria, quod ita testatur Cicero in Oratione pro Roscio Amerino; Nolite putare, quemadmodum in fabulis saepenumero videtis, eos, qui: aliquid impie scelerateque commiserint, agitari, & perterriti Furiarum tredis ardentiibus, sua quemque trahit, & suus error maxime vexat: suum quemque seclus agitat amentiaque afficit; suæ malæ cogitationes, conscientizque animi terrent. Haec sunt impius assidue domellitæque, Furæ, quæ noctes diesque personæ præteriorum peccatorum a cōsceleratisimis hominibus repetunt. Nam cum nihil magis quam præteriorum scelerum recordatio animum infester, cum nihil magis hominum quieti, & tranquillitati confert, quam integratæ opinio, & nullus fraudis sibi esse consilium; quod per hanc fabulam antiqui significarunt. at nunc de Chimera dicamus.

De Chimera.

Cap. III.

Chimera monstrum illud celeberrimum apud antiquos, Echidnæ ac Typhonis filia fuisse dicitur, ut scripsit Hesiodus in Deorum ortu, ubi loquitur de Echidna in his;

Ἄει χαίρεται τούτης ἡ μάνιχη τελέη πόρος,
Διδοῖς μονάδαις μονάδαις αρπαγήσθε.
Ταῦτα τὸν καρκανόν, πᾶς γὰρ χρηστὸς διέστηται,
Οὐδὲ χαίρεται, οὐδὲ τὸ Ιπέριον αρπαγήσθε.
Μηδὲ λέων, οὐδὲ τὸ Ιπέριον, πιάτη τὸ χίλαιον,
Διοῖς ἀντανακτούσας πάρα πολὺν αδυνάτον.

Tum parit indomitas spirancem ex ore Chimoram
Flamas, ingentem, celerem, fortemque, grauemque;
Huic tria erant capita: primum fuit acre leonis,

Yyy Aft

40

Mythologiae

Ait aliud capre, atque aliud crudele chelydri:
Prima leo, postrema draco, media inde capella,
Quæ grauiter patulis spirabat natibus ignem.

Fabulantur hanc Chimoram Amisodari studio fuisse educatam, uti scripsit Apollodorus lib. 2. Bibliotheca, hoc monstrum trium fuisse diuersarum formarum, & e superioribus patuit, & Homerus ita expressit lib. 1. Iliad.

πρῶτον πίνει τὰ γένη ταῦτα εἰς αὐτὸν οὐδὲν
πιφέσσει. Τότε δέ τοι δύο γένη, τότε αἱρέσθαι.
ερπετάδιον, οὐδέτε δι τρίαντα μέτρα δι τὴν γῆν.
Δούοις ἀντεπιπλεόνταις πίνει αὐτούσιον.

10

Horrendum primum iubet obtruncare Chimoram,
Cui genus haud mortale fuit de stirpe viatorum.
Prima leo, postrema draco, media inde capella,
Quæ grauiter patulis spirabat natibus ignem.

20

Cum ignem igitur ex ore & naribus expiraret, fabulati sunt Bellerophontem ad hanc occidendam missum fuisse, qui descendens equum Pegasusum alatum natum e Neptuno & Medusa, illam sagittis transfixit, ut scripsit Apollodorus lib secundo. quamvis aliter alii sentiant, ut dicetur postea. hanc in Lycia habita esse memorant, quo etiam in loco nata est, neque his plura de Chimera memoriz prodita sunt. Nunc veritatem inquiramus. Scriptum fuit a Carylio in historicis commentariis tres populos a Bellerophonte fuisse vicos, quod etiam significatum per triplicem Chimæram formam fuisse ait Zezes hist. 149. chil. 7. Alcimus in rebus Siculis, & Syracusus Nymphodorus Chimoram Lyciæ montem esse dixerunt, in quo ignis nasceretur. eius in summa parte leones dicti sunt habitasse, in medio erant vberimæ & amoenissima pascua, ad radices serpentes complures; quæ res locum dedit fabule, quod Chimera monstrum esset à tribus tam diuersis animalibus compositum, cuius caput & pectus scilicet esset leonis, ignemque efflaret ex ore; atque ita venter erat capre, cauda vero draconis. Hunc locum Bellerophontes Glauci filius cum fecisset habitabilem, dictus est monstrum illud sagittis consecisse. Scriptum fuit a Theopompo lib. 7. rerum Philippi carum, Chimoram non sagittis fuisse transfixam, sed hatta petram fuisse, quæ plumbum haberet in summa parte collocatum; quam partem hattæ cū Bellerophon in os Chimæram intrufisset, plumbum igne colliquefactam in ventrem Chimæram defluxit, & illi combussit omnia intestina, qua re mortua est. Scripsit Agatharchides Gnidius lib. 3. rerum Asiaticarum Chimoram mulierem fuisse Amisodari, qui imperauit Lyciæ, quæ duos fratres habebat Leonem & Draconem. hi cum Lyciæ loca incursionibus & infidiliis opportuna cum magna manu iuuenium occupassent, adeuntes ea loca obtruncabant. ob concordiam igitur fratrum & sororis corporis unum tria habere illa capita fabulati sunt. Hos Bellerophontes vi superauit, & in feruitorum regedit; quare dictus est plumbum in os intrufisse; quod etiam testatur Isaci in Lycophronem. Nicander Colophonius illuiorum naturam ac torrentum præcipue per hæc figura significari voluit: cum dixerit Chimoram tria habuisse capita, & triplicem corporis formam: primum caput fuit leonis, ultimum draconis, at medium capre, quoniam ex hybernis imbribus, aquarumque abundantia sunt iuuui quidam, qui dicuntur ~~χαρακτήρες~~ per hyemem fluentes scilicet, qui sunt tanquam leones feroce & indomiti, omnibus obuix

30

40

obuix

obuiā secum trahunt: cum igitur omnia rapiant & si repitum edentes quasi
rugiāt, leonum primam partem habere dicti sunt: cum p̄cipue terram
quā vnguibus effodiant, quā iter sunt habituri. At pars media capra est
dicta, quoniam aqua huiusmodi proxima quāque carpit: vltima pars est
serpens, quia obliquus & contortus est omnium diuinorum, tanquam serpen-
tum & riparum cursus. Hoc monst̄rum horrificum Belleroiphontes Pe-
gasō inuesti, solis calor scilicet intermit, quia cum cessat pluviarum co-
pia per z̄latam, tunc exiecentur torrentes. Nam Bellerophon & Pegasus
idem sunt se ip̄a, vis solis sciaret, quæ variis nominibus appellariunt: neq;
quisquam prohibet eundem solem diversis nominibus pro variis actionibus
appellari. Ego sanc̄ per hanc fabulam nos ab ira, turpissima omnium mon-
strorum rediūcari crediderim: cum ira, tanquam leones furibundos faciat, quæ
ex ebulliente sanguine circa cor excitatur, oculosque rubro colore tanquam
flammis perfundit. Huius media pars est capra, infestum plantis animal,
quoniam maxime infesta est facultatibus ira, cum nullam neque virilitatis,
neque honoris rationem habeat ira. vt autem significarent antiqui omniū
victorū maxime molestam esse iram, quæ pro viribus ab omnibus devitan-
da est, neque huic modi obnoxios esse amplectendos, huic monstro partem
extremam diaconis attribuerunt. Non minus enim caudendus ac fugiendus
est in ira prudenti, qui quā tulerit ira & impetus feratur, quam deaco-
num & crudelissimum riparum consuetudo. Sic enim refranndam esse
iram antiqui nobis significarunt, aut futurum esse ut nullam hominum nisi
futilissimorum auxiliā comparemus. Alii vim rhetorice facultatis sub
hac fabula contineti arbitrati sunt, qui proceriorum naturam acrem esse vo-
luerunt, mosiceque intumescere: medium orationis carpere, & sublimia se-
ctari propter necessaria sapientie studia; et extremam partem se tanquam
anguem ad medium reflecti summā reperendens, virusque habere & acri-
moniam, quæ exciter animos auditorum in aduersarios. at de Chimera fa-
tis. nunc de Belleroiphonte dicatur.

De Belleroiphonte.

Cap. IIII.

30

Dicitur is Bellerophon, qui Chimoram interemit, patria fuisse Corin-
thius, & Glauci eius filius, qui natus fuit ē Sifyp̄ho, ut tellatus est
Dioxippus Corinthiis lib. 2. de rebus patriis, & Paulanias in Corin-
thiacis, qui Bellerophon Hippoñus ante dicebatur. Hic vbi Bellerum Co-
rinthium, vel, ut maluit Phoenix Colophonius, Deliadēm propriū fra-
trem, vel, ut Philemon putauit, Pirenēn, ut vero Dorotheus Sidonius, Al-
cimenen, interemisset, non solum nomen, sed patriam etiam mutauit. Ar-
gos igitur profugus adiens à Proeto perhumaniter expiatur, & in hospitium
capitur. Deinde paucis interiectis diebus Antes, vel, ut alii maluerunt, Sthe-
nebea Proti vxor incredibili amore Belleroiphontis capit: quem cum
nullis blanditiis posset ad adulterium allucere, apud Proetum tentata pudici-
citat accusauit. At Proetus hunc ipse quidem iure antiquæ conluerudinis
interficere noluit; quoniam fuit antiquorum consuetudo ut neminem occi-
derent qui cum edissent, nisi istud accidisset inconsulto: sed ad Iobatem ge-
nerum suum in Lyciam misit occidendum, literasque dedit obsignatas, in
quibus criminatio continebatur. Cum vero solennitas quedam per illud

Yyy a tempus

40